

СТАНОВИЩЕ

върху материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 6.5. Горско стопанство, научна специалност „Лесовъдство, включително Дендрология“, обявен от Институт за гората – БАН в ДВ бр. 103 от 12.12. 2023 г.

Кандидат за участие в конкурса: гл. ас. д-р Димитър Петров Димитров
Изготвил становището: проф. д-р Петър Желев Стоянов – Лесотехнически
университет, Факултет по Горско стопанство, катедра „Дендрология“

1. Кратки биографични данни.

Гл. ас. д-р Димитър Димитров е завършил Лесотехническия университет (ЛТУ) с магистърска степен по Екология, опазване и възстановяване на природната среда през 2002 г. Същата година, след спечелен конкурс, постъпва на работа като научен сътрудник (сега асистент) в Института за гората (ИГ) – БАН, като от 2010 г. е главен асистент. През 2019 г. защитава дисертация за ОНС „Доктор“ на тема: „Дендрохронологичен анализ на гори от обикновен бук (*Fagus sylvatica* L.) по северните склонове на Стара планина.“ През периода 2020-2021 е временно изпълняващ длъжността Ръководителна секция „Горска екология“ в ИГ-БАН. Осъществил е две научни специализации в Нидерландия.

2. Съответствие на подадените документи и материали на кандидата с минималните изисквания, съгласно Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Институт за гората - БАН.

Д-р Димитров е представил всички необходими документи изисквани съгласно Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за развитие на академичния състав в ИГ-БАН. Посочената информация в справка за съответствието с минималните национални изисквания за академична длъжност „Доцент“ показва, че той покрива убедително тези изисквания, а в някои случаи значително ги надвишава. По отделни показатели точките са както следва: по показател А – 50 точки при изисквани 50; по показател В – 252 точки при изисквани 100; по показател Г – 208.1 точки при изисквани 200, по показател Д – 145 точки при изисквани 50 и по показател Е – 60 точки при изисквани 50. Общо сборът на точките е 665.1 при изискван минимум 500.

3. Общо описание на представените материали.

Д-р Димитров е представил за конкурса общо 26 научни публикации, без да се смята

докторската дисертация. Десет статии, публикувани в списания, реферирани от Web of Science (WoS) и/или Scopus, са обединени като равностойни на монография и за тях е представена хабилизационна справка с обединяващото ги заглавие „Влияние на климата върху горите“. Извън посочените 10, други 9 статии са публикувани в списания, реферирани във WoS и/или Scopus. Четири публикации са в научни списания извън вниманието на посочените две бази данни, или в сборници от научни конференции и три публикации са глави от колективни монографии. Кандидатът за доцент е представил и справка за цитирания, за участие в проекти, както и справки за приносите и за трудов стаж. Представените материали предлагат достатъчно информация, за да бъде оценена неговата научно-изследователска и професионална дейност.

4. Основни направления в изследователската работа на кандидата и най-важните научни и научно-приложни приноси.

Научното творчество на кандидата може да се класифицира в две основни направления. Първото от тях е влиянието на екологичните и особено на климатичните условия върху състоянието, структурата и естествените процеси, протичащи в горските екосистеми, а второто – приложение на дендрохронологичния метод в екологичните изследвания на горите, а също и за реконструкцията на климата през определени периоди. Тези две направления често се припокриват, затова не винаги може да се разграничат ясно.

Установени са закономерности, свързани с влиянието на екологичните фактори и особено на климатичните условия върху горските екосистеми в България. Освен във връзка с влиянието, климатичните фактори са анализирани и *per se*, във връзка с установяване на динамиката на климата. В това отношение особено интересни са приносите, получени в резултат на проучванията в стационарите, тъй като те се основават на продължителни многогодишни наблюдения. В много от случаите проучванията са интердисциплинарни, включващи приложение на съвременни методи. Открояват се приносите за динамиката на растителността в района на горната граница на гората и взаимоотношенията между бялата мура и смърча при колонизиране на нови високопланински територии в Стара планина.

Макар и свързани с тези от първата група, приносите, постигнати с приложение на дендрохронологичния метод могат да бъдат обособени, още повече, че д-р Димитров е един от малкото изследователи, прилагащи този метод в изследванията на горите. С негова помощ е анализирано детайлно влиянието на екологичните и особено климатичните условия върху екосистеми на важни дървесни видове като смърч, бял бор, обикновен бук и

др. Демонстрирани са възможностите за откриване и прогнозиране на екстремните събития с помощта на дендрохронологията. Определени са насоки на адаптирането на стопанисването към променящия се климат, които се основават на дългогодишни изследвания в много европейски страни, поради което тези насоки имат международно значение.

Едно от главните приложения на дендрохронологията е в областта на реконструкцията на климата в минали периоди, по-близки и по-далечни от настоящето. Така този метод може да се комбинира с археологичните проучвания, което е направено с проучванията върху дървесните артефакти от средновековна крепост. Установен е видовият състав на дървесните видове в праисторическо селище отпреди 5000 години и е съставена хронология на базата на дъбова дървесина. С помощта на дендрохроноличен метод са анализирани климатичните аномалии, вкл. и екстремни събития, наречени с популярния термин „природни бедствия“ през 18 и 19 век и връзката им с обществено-политически събития и процеси. Направен е и преглед на дендрохронологичните изследвания у нас.

Прегледът на научното творчество и приносите на д-р Димитров показват, че той има ясно изразена област на научни интереси, в които е постигнал сериозни научни успехи.

5. Отражение на научните публикации на кандидата в литературата.

Д-р Димитров е приложил справка за 11 цитирания, от които 8 в списания, реферирани от WoS и/или Scopus, като общо това му носи 145 точки, което е три пъти повече от националните наукометрични изисквания. Цитиранията показват, че научната общност е запозната с неговото творчество.

6. Участие в научни проекти.

Д-р Димитров е приложил списък с четири научни проекта, в които е участвал, като и четирите са финансирани от Фонд Научни изследвания (ФНИ). Тази справка, обаче, смятам за непълна, тъй като той е пропуснал да посочи поне още два проекта, в които е участвал. Единият от тях е двустранен проект с Румъния, а вторият е текущ национален научен проект, финансиран от ФНИ, на който той е ръководител.

7. Учебно-преподавателска дейност (ръководител/консултант на докторанти, обучение на студенти и др.)

Не е представена информация за учебно-преподавателска дейност.

8. Оценка на личния принос на кандидата.

Личният принос на кандидата в самостоятелните публикации не подлежи на коментар, а в колективните се проявява ясно, предвид неговия характерен експертен профил в областта на дендрохронологията и горската екология и климатология.

9. Критични бележки и препоръки.

Нямам съществени критични бележки и препоръки. Смятам все пак, че в публикация № 8 от списъка на научната продукция (Stoyanova et al., 2011) би трябвало да се коментира, или поне да се спомене, че идеята и концепцията за биосферните резервати (БР) е съществено променена още през 1995 от Севилската конференция и съответна стратегия, и повечето от нашите БР не отговарят на новите условия.

10. Лични впечатления.

Познавам д-р Димитров от 1997 г. в качеството ми на негов преподавател, а след това и като колега. Той е трудолюбив и прецизен учен с ясно изразен изследователски профил. Научната му продукция, участието му в научни проекти и в съвместни научни публикации показват, че може да работи както самостоятелно, така и в колектив. Административната му дейност като и.д. Ръководител на секция свидетелства, че може да поема отговорности и в това отношение.

11. Заключение.

Във връзка в посоченото по-горе, убедено предлагам гл. ас. д-р Димитър Петров Димитров да бъде избран за „доцент” по професионално направление 6.5. Горско стопанство, научна специалност Лесовъдство, вкл. дендрология в Института за гората – БАН.

Член на НЖ:

.....
Проф. Петър Желев